

Konferencija za medije visokog predstavnika Miroslava Lajčáka nakon sastanka PIC-a

OHR, Frane Maroević:

Dobar dan i dobro došli. Ja se prvo ispričavam zbog kašnjenja, pošto je sastanak trajao malo duže nego što je bilo predviđeno, tako da ćemo početi bez previše odlaganja. Visoki predstavnik će vam ukratko objasniti šta je bilo u posljednja dva dana na sastanku Vijeća za implementaciju mira.

Visoki predstavnik Miroslav Lajčák:

Dobar dan. Ja se također izvinjavam. Zna da nije moja navika da vas ostavljam da me čekate, ali tu su bili objektivni razlozi. Upravo smo, maloprije, završili sastanak Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira na nivou političkih direktora. Zna da sam tražio ozbiljan, odgovoran razgovor i to sam i dobio. Zato sam zadovoljan i sa ovim razgovorom i rezultatom tog razgovora.

Tražio sam ozbiljan razgovor jer je situacija u zemlji ozbiljna. Zadovoljan sam time da je iz diskusija koje smo imali apsolutno jasno da su te činjenice svjesne sve države

članice Vijeća za implementaciju mira.

Sastanak je u tom smislu održan u pravo vrijeme kako bi se politički direktori upoznali sa situacijom u zemlji koja nije jednostavna. U stvari je ozbiljna.

Mogu da kažem da sve zemlje članice Vijeća za implementaciju mira u potpunosti podržavaju Daytonski mirovni sporazum i ja, kao njihov visoki predstavnik, dobio sam u tom smislu njihovu punu podršku.

Imaju isti stav po pitanju analize sadašnje situacije, slažu se da je potrebno jačanje državnih institucija i da su mjere koje sam donio u skladu sa Daytonskim mirovnim sporazumom.

Kao što navodi Deklaracija Vijeća za implementaciju mira, koju ćete dobiti odmah poslije završetka, ~im se završi prijevod na domaći jezik, odluke visokog predstavnika moraju se poštivati i svako kršenje odluka visokog predstavnika je anti-daytonska aktivnost.

Sve to o čemu govorim jasno je odraženo u Komuniqueu i u tom smislu ja sam tekstom Komunikea zadovoljan i mislim da su poruke iz tog dokumenta jasne svakome ko će taj dokument pročitati.

Što se tiče mjera koje sam preduzeo 19. oktobra želim da naglasim da su se sve delegacije bez izuzetka složile oko toga da su moje mjere legitimne, u okviru mog mandata, i u skladu sa Daytonskim sporazumom.

Samo jedna zemlja ima različito gledanje na ove mjere vezano za njihov politički kontekst, što je njihovo pravo i ja nikako ne bih pravio senzaciju od toga.

Sve države članice Vijeća za implementaciju mira se slažu oko toga da je zbog nedostatka „pomaka u realizaciji ključnih reformi, potrebno staviti težište na završavanje implementacije Daytonskog mirovnog sporazuma, uključujući i

napore u borbi protiv evidentne nefunkcionalnosti državnih institucija. Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira u potpunosti podržava ovaj pristup. “

Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira ponavlja da neće ostati pasivan u slučaju provokativnih izjava ili poteza. Svi politički lideri ili institucije iz BiH koji osporavaju visokog predstavnika i Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira biće predmet odgovarajućih mjera. Upravni odbor podcrtava da međunarodna zajednica zadržava sve potrebne instrumente za suzbijanje destruktivnih tendencija i da neće dopustiti pokušaje podrivanja Daytonskog mirovnog sporazuma, kako u zemlji tako i van nje.

Upravni odbor još poziva Srbiju, jednu od potpisnica Daytonu, kao i organe vlasti u Bosni i Hercegovini, a osobito one u Republici Srpskoj, da poštuju obavezu iz međunarodnog prava da u potpunosti sarađuju sa Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju (MKSJ), tako što će igrati proaktivnu ulogu u hapšenju svih preostalih optuženika, uključujući Radovana Karadžića i Ratka Mladića, bez daljnjih odlaganja, raditi na razbijanju mreža podrške bjeguncima, te osigurati da isti budu izručeni u MKSJ.

Nešto malo o programu sastanka. Imali smo nekoliko prilika za razgovor u okviru članova Vijeća za implementaciju mira. Osim toga, imali smo jučer sastanak sa liderima političkih stranaka koje čine vladajuću koaliciju.

Ovo je bila prilika da političari pokažu Vijeću za implementaciju mira na koji način mogu zajednički doprinijeti vođenju ove zemlje na evropskom putu.

Pozitivno je da su svi iskazali svoju privrženost evropskoj budućnosti BiH.

Članovi Vijeća za implementaciju mira pozdravili su činjenicu da su članovi vladajuće koalicije prošlog vikenda u Mostaru potpisali sporazum o pokretanju procesa policijske reforme kao

preduslova za otvaranje evropskog puta BiH.

Svi se slažu oko toga da je to pozitivan pomak, ali samo ako politički lideri nastave sa konkretnim aktivnostima. Samo tada će biti moguće da Bosna i Hercegovina napreduje ka potpisivanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Drugim riječima, dobar korak u dobrom pravcu. Ako ćemo tako nastaviti onda ćemo i brzo vidjeti rezultate. Ako ne nastavimo tako, onda neće biti ni rezultata na evropskom putu. Znači, to je odluka naših, vaših političkih lidera ovdje. Mi smo spremni.

Danas smo čuli stavove članova Vijeća ministara BiH.

Lično mogu da kažem da sam razočaran govorom predsjedavajućeg VM gospodina Špirića i njegovom najavom moguće ostavke. To je bilo previše emotivno i nedovoljno racionalno i odgovorno.

Od početka mog mandata, svake sedmice na našem regularnom sastanku predsjedavajući Špirić mi se žalio na funkcionisanje Vijeća i tražio moju pomoć.

Njegovo viđenje funkcionalnosti Vijeća nije u skladu sa Ustavom za razliku od mojih odluka.

Njegova ostavka je njegovo pravo, ali bi bila potpuno neodgovorna i neprimjerena.

Mali je paradoks da predsjedavajući Vijeća ministara razmišlja o ostavci zbog protivljenja mjerama koje omogućavaju efikasnije funkcioniranje tijela kojim on predsjedava.

Moramo situaciju staviti u kontekst.

Odluke koje sam donio idu u korist svih građana BiH i svih konstitutivnih naroda i mogu da ne odgovaraju samo onima kojima nije stalo da institucije ove zemlje funkcionišu na efikasan način. U tom smislu, jasno je izražena podrška članova Vijeća ministara BiH mojim mjerama.

Moje odluke su usmjerene da pomognu boljem funkcioniranju Vijeća ministara kako bi ono što efikasnije i brže usvajalo zakone potrebne na evropskom putu BiH.

Još jednom mogu da ponovim da su reakcije na te odluke neproporcionalne i prouzrokovale su vještačku krizu koja bi mogla zaustaviti bilo kakav napredak, što vjerujem nije u ničijem interesu.

Mi smo započeli razgovore sa pravnim ekspertima kako bi pojasnili i otklonili sve moguće nedoumice po tom pitanju. Te razgovore nastavljamo, nastavljamo i danas ovdje na ovom mjestu nakon završetka ove konferencije. Spremni smo da nađemo pravno rješenje koje će na kraju biti kristalno jasno, koje će otkloniti nedoumice.

Ono na šta se moramo fokusirati je upravo napredak i budućnost ove zemlje. Ponovo da daytonski put postane glavna tema političke debate.

Na tom putu imate jednoglasnu podršku svih zemalja članica Vijeća za implementaciju mira i svih zemalja članica Evropske unije.

Znači, šta dalje? Nastavljamo ozbiljan posao čiji je cilj bolje funkcionisanje države BiH u korist njenih građana.

Imamo puno toga da uradimo. O tome ne treba vas da ubjeđujem, vi to znate bolje od mene.

Prije svega se nadam da će domaći političari nastaviti sa ozbiljnim poslom vezano za realizaciju zaključaka iz Mostara. Kao što sam rekao, Deklaracija je dobar iskorak, ali ne bi bila dovoljna ako nakon toga neće slijediti konkretne akcije, prije svega početak rada na zakonima o kojima su se političari složili.

Evropska unija je prihvatila konstrukciju, prijedlog političara, poruku koja je došla iz Mostara, ali poruka mora

da se sada promijeni u konkretne činjenice.

Što se tiče mojih odluka od 19. oktobra, da odgovorim na pitanje koje bi sigurno slijedilo kao prvo. Ostajem, naravno, pri mojim dosadašnjim stavovima. Odluke su dobre za građane ove zemlje, potpuno u skladu sa Daytonom i mojim ovlaštenjima. Zato ne razmišljam o tome da ih promijenim, povučem ili suspendujem.

Isto tako važi i to, što sam više puta rekao i što mogu da ponovim, da sam spreman da raščistimo bilo kakve nedoumice kod bilo koga i da bude potpuno jasno da odluke poštuju ustavne principe, poštuju ustavne garancije entitetskih i nacionalnih interesa svakog u ovoj zemlji.

U tom smislu mi jesmo ozbiljni i očekujemo istu ozbiljnost od naših partnera. Najskorija prilika da se to potvrdi će biti upravo za nekoliko minuta u ovoj zgradi.

To je to što sam želio da podijelim sa vama vezano za sastanak Vijeća za implementaciju mira i mislim da kada budete imali priliku da se upoznate sa samim dokumentom biće to potvrda mojih riječi.

Pitanja novinara:

RTRS, Gvozden Šarac:

Kako je, odnosno da li je uopšte Upravni odbor Savjeta za implementaciju mira komentarisao Deklaraciju Narodne skupštine Republike Srpske koja je gotovo jednoglasno usvojena, a tiče se Vaših mjera? Kako ćete se Vi postaviti i kako će se Upravni odbor Savjeta za implementaciju mira postaviti prema najavama i izričitom stavu da ukoliko Vi ne napravite korak nazad slijedi povlačenje predstavnika SNSD-a iz izvršne i zakonodavne vlasti na nivou BiH?

Visoki predstavnik/specijalni predstavnik EU, Miroslav Lajčák:

Prvo, to su ucjene. Na mene ne djeluju ucjene. A drugo, nismo govorili o tom dokumentu. Još jednom želim da istaknem da su svi potvrdili da su moje odluke u okviru mojih kompetencija, u skladu sa mojim ovlastima i u skladu sa Daytonom. To je ključno. To je jasno.

Bilo bi bolje da se ljudi u ovoj zemlji bave svojim poslom. Zanimljivo je da kada smo se bavili reformom policije svi su ovdje tumačili šta su to evropski principi, danas svi tumače Dayton. Ja mislim da je i jedno i drugo moja kompetencija, a političari imaju drugu kompetenciju – da se bave svojim poslom, da dolaze na posao i da ispunjavaju obaveze koje su prihvatili.

Pretpostavljam da ste imali priliku da se upoznate sa govorom Terryja Davisa, Generalnog sekretara Vijeća Evrope, u kojem on navodi puno konkretnih problema, obaveza koje je ova zemlja prihvatila, a nikada nije ispunila. Ja bih zato preporučio da ostave tumačenje Daytonskog mirovnog sporazuma meni i članovima Vijeća za implementaciju mira, te da se bave svojim poslom, odgovornošću prema svojim građanima.

Ja sam spreman za dijalog. Ja sam odgovoran čovjek. Ali neka niko ne proba da me ucjenjuje.

Večernje Novosti, Dušan Stojaković:

Mene interesuje šta OHR sprema ako predstavnici Republike Srpske izađu iz zajedničkih institucija?

Visoki predstavnik/specijalni predstavnik EU, Miroslav Lajčák:

Imamo ustavni okvir ove zemlje.

Dnevni avaz, Tarik Lazović:

Možete li biti malo precizniji, hoće li mostarska Deklaracija biti dovoljna za parafiranje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju? Ako ne, šta bi trebalo biti dovoljno?

Visoki predstavnik/specijalni predstavnik EU, Miroslav Lajčák:

I ako bih želio ne bih mogao da budem precizniji u tom smislu jer apsolutno je jasno da dok ne dođe do normalizacije političke situacije nema uopšte šanse da govorimo o napretku prema evropskoj integraciji. U tom smislu ja sam već rekao da je poruka iz Mostara došla do Brisela gdje je dobro i pozitivno prihvaćena. Brisel je spreman da to ozbiljno razmatra. Ali, to što želimo i očekujemo da vidimo je prvo, normalizaciju političke situacije i drugo, nastavak koraka koji nas vode prema evropskom putu.

BHT 1, Svjetlana Todorović:

Ja imam dva pitanja. Prije svega Vašu ocjenu, s obzirom da povlačenje sa izvršnih i zakonodavnih funkcija u Bosni i Hercegovini od strane SNSD-a nije ugrađeno u Deklaraciju Narodne skupštine Republike Srpske, da li mislite da je to reteriranje stavova, odnosno da je Deklaracija jedan vid opravdanja, ono što je narodu obećavano odmah nakon vaših mjera?

Pod dva, zašto se uopšte nastavljaju pregovori sa pravnim ekspertima iz Republike Srpske, s obzirom da je Vijeće za implementaciju mira reklo da su Vaše odluke neupitne i da ste i Vi sami rekli da ih nećete mijenjati? Zašto trošiti energiju na sve to i stvarati dodatnu zabunu, po meni, u javnosti?

OHR/EUSR:

Svjetlana, ja nisam razumio ovo prvo pitanje.

Visoki predstavnik/specijalni predstavnik EU, Miroslav Lajčák:

Ja sam razumio. Ali, moj odgovor je poznat. Ja ne odgovaram na pitanja tipa «šta bi bilo kad bi bilo?». Ja se bavim konkretnom situacijom i zato me nemojte uvlačiti u neke konstrukcije i hipoteze.

Drugo, meni nikada nije žao da trošim energiju da raščistim to što nije jasno. Nikada mi nije žao. Ne želim da ulazim u bilo kakve igre, za to nemam vremena. Ali, ja još uvijek vjerujem da tu ima nekih nedoumica. Svjestan sam i nepovjerenja, svjestan sam i istorijske opterećenosti, itd. Znači, ja dajem pravo predstavnicima Republike Srpske da imaju još neka pitanja i ja sam spreman da ih raščistim i razjasnim. Međutim, kao što sam rekao, želim da dođemo do stava kada će svi priznati da ne postoji činjenica koja bi mogla da potvrdi da u mojim mjerama ima bilo šta protiv bilo koga i da su to apsolutno pozitivne mjere, potrebne za ovu zemlju. I to je to zbog čega sam ja ovdje došao.

Oslobođenje, Antonio Prlenda:

Obzirom da je posljednjih dana bilo i kritika na Vaš račun od strane predstavnika Ruske Federacije, jeste li dobili ikakve garancije da ta retorika s njihove strane neće biti i ubuduće korištena?

Visoki predstavnik/specijalni predstavnik EU, Miroslav Lajčák:

Rusija ima svoj politički stav, svoje političke interese. To je činjenica, ja to poštujem. Nema ni namjeru ni ambiciju da mijenjam pravac kojim ide spoljna politika Ruske Federacije. Ključno je ponovo da se bavimo činjenicama, a činjenice su da ja ovdje imam mandat i da sve što radim radim u skladu sa svojim mandatom.

Reuters, Darija Šito-Sučić:

Nadovezala bih se na Antonijevo pitanje. Vi ste rekli da samo jedna nacija, tj. da su svi ambasadori podržali Vaše mjere, izuzev jedne nacije, koja je imala primjedbe u odnosu na političku dimenziju Vaših odluka. Možete li samo pojasniti šta to znači? Koja je to nacija i šta to znači?

Visoki predstavnik/specijalni predstavnik EU, Miroslav Lajčák:

Izraženo je u tekstu Komuniquea i ja nemam nikakve probleme sa tim da su oni u jednom stavu izrazili svoje različito političko viđenje. Ne vidim nikakav problem u tome za sebe i sigurno nikakvu senzaciju. Upoznat ćete se sa tekstom dokumenta.

TV OBN, Almir Šarenkapa:

Kada se govori o Vašim ovlaštenjima onda svi pitaju da li ćete smijeniti, da li ćete koristiti ovlaštenje da smijeniti nekoga. Ja Vas pitam da li imate ovlaštenja da popunjavate prazna mjesta ako sadašnja garnitura političara iz Republike Srpske napusti svoje funkcije?

Druga stvar, možete li potvrditi da je zapravo Rusija izuzela svoje mišljenje? Još uvijek niste to otvoreno rekli.

Visoki predstavnik/specijalni predstavnik EU, Miroslav Lajčák:

Znate, ovo je po mom mišljenju pokvarena logika u potpunosti. Ja nisam došao ovdje da demonstriram svoja ovlaštenja. Međutim, kada smo se bavili evropskim pitanjima, reformom policije, šta su političari govorili? «Tu Lajčák nema ovlasti kao specijalni predstavnik EU. On može samo da nas savjetuje. Mi možemo da ga ignorišemo.» Onda na domenu Daytonu imam ovlasti, onda čujem da sam diktator, da sam nedemokratski. Ja nisam ni jedno ni drugo ni treće. Ja imam svoj mandat, imam svoju odgovornost i moj jedini cilj je da Bosna i Hercegovina ne bude više potpuno na dnu Evrope, gdje se nalazi danas. Umjesto toga da svi špekulišemo o tome, optužujemo jedni druge i stvaramo ove vještačke izmanipulisane kampanje, kao što smo vidjeli zadnjih dana, treba da stvarno počnemo da se bavimo normalnim poslom koji vodi ovu zemlju naprijed. Ja ne mogu da shvatim kako neko to ne može razumjeti.

Nezavisne novine, Mirza Ćubura:

Kazali ste da ste dobili podršku za jačanje državnih institucija. Koje ćete mjere poduzeti kako bi ojačali te državne institucije?

Visoki predstavnik/specijalni predstavnik EU, Miroslav Lajčák:

Ja sam uvijek govorio i uvijek mislim da je najbolji način za sve, za rješavanje današnjih i sutrašnjih problema, uključujući i jačanje državnih institucija, da ova zemlja ozbiljno krene evropskim putem. I zato podržavam sve napore koji idu u tom pravcu. Ne mislim da su represivne mjere te koje vode u tom pravcu, međutim one jesu dio mog mandata koji sam ja, kao što znate, prihvatio u potpunosti. Ali, sa ovog

mjesta želim još jednom da izrazim moju želju i moju nadu da ćemo svi mi i prije svega domaći političari više vremena posvetiti evropskim integracijama i obavezama koje stoje ispred Bosne i Hercegovine na tom putu.

Agence France Presse, Amra Hadžiosmanović:

Odgovarajući maloprije na pitanje šta ćete učiniti ukoliko se SNSD zaista povuče, kao što su najavili, rekli ste da ćete djelovati u okviru Ustava ove zemlje. Možete li nam malo to pojasniti ili nabrojati opcije?

Visoki predstavnik/specijalni predstavnik EU, Miroslav Lajčák:

Ne mogu. Opcija ima na stotine.

RTRS, Radovan Škipina:

Gospodine Lajčák, pa ako Vas ne razumije pola zemlje, pola Bosne i Hercegovine, jeste li razmišljali da Vi podnesete ostavku na ovu dužnost?

Visoki predstavnik/specijalni predstavnik EU, Miroslav Lajčák:

Ako mi neko dokaže da sam ja problem za ovu zemlju, onda vrlo rado. Ali to da me neko vještački stavlja u neku poziciju u kojoj ja nisam, nemam namjeru, nemam želju da budem, onda to me samo dalje motiviše da nastavim rad za dobrobit ove zemlje.

Novinar #11:

Imam jedno pitanje vezano za Vijeće sigurnosti. Da li

očekujete da će Rusija uložiti veto na produženje mandata EUFOR-a?

Visoki predstavnik/specijalni predstavnik EU, Miroslav Lajčák:

Ne.

[Izjava generalnog sekretara o situaciji u Bosni i Hercegovini](#)